

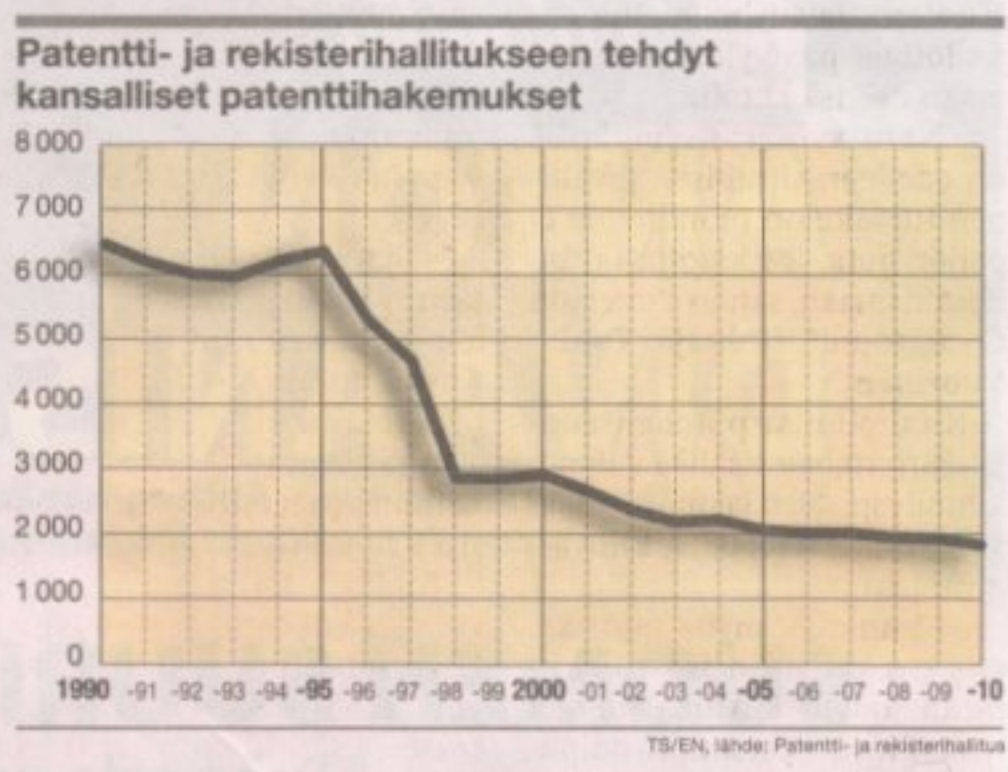
Hyvä idea sai peukut pystyyn

Yksityisyydestä syntyy uutta bisnestä

Ensin keksittiin julkisissa tiloissa yksityisyyttä tarjoava työpiste, nyt se saa seurakseen tuolin. Turkulaisen Look Industriesin nuoret muotoilijat Kevin Lahtinen ja Ivar Gestranus uskovat, että yksityisyydestä on ammennettavissa bisnestä.

Työpiste on yksi niistä 150:sta keksinnöstä tai ideasta, joita on ohjattu uuden Tuoteväylä-palvelun kautta kohti markkinoita.

Tapio Järvensivu kertoo, että Look Industriesin työpisteen suojaavien ulkopuolien voidaan käyttää mainontaan. Toisella puolella on työskentelytaso.

Turun Sanomat
JUKKA VEHMANEN

– Me joko nostamme peukut pystyyn tai käännämme ne alas, kuvaa innovaatioasiantuntija Tapio Järvensivu Varsinais-Suomen Tuoteväylä-tiimin toimintaa, joka alkoi maaliskuussa 2009.

Työvoima- ja elinkeinoministeriön rahoittama, Keksintösäätiön ohjauksessa oleva Tuoteväylä auttaa yksityishenkilöitä ja aloittavia yrityksiä ideoiden ja keksintöjen arvioinnissa ja jalostamisessa liiketoiminnaksi.

Maksuton Tuoteväylä on keksintö itsensä. Samanlaista ei tieltävistä toimintamalleista on tullut Keksintösäätiön tuetuista eri puolilta maapalloa.

Alan asiantuntijoista koostuvan Tuoteväylä-tiimin ensiarvioinnin tehtävä on seuloa paikallisten keksintöjen ja ideoiden mahdollisuuksia synnyttää kannattavaa liiketoimintaa. Aluksi keksijän kannattaa ottaa yhteyttä innovaatioasiantuntijaan ELY-keskukseen tai Tuoteväylä-tiimin jäseneseen, joka arvioi idean potentiaalia.

Jos ideassa nähdään mahdollisuuksia liiketoiminnaksi, se viedään Tuoteväylä-tiimin arvioitavaksi. Ne ideat ja keksinnöt, joilla katsotaan olevan mahdollisuuksia kansainväliseksi kasvuyritykseksi, ohjataan Keksintösäätiön kehittämisyhteistyökeskukseen. Säätiön oma kehittämistiimi auttaa esimerkiksi rakentamaan liiketoimintamallin, hakemaan rahoitusta ja etsimään keksijälle oikeat yhteistyökumppanit.

Yrityksiä syntynyt 80

Tuoteväylä-tiimejä on eri puolilla maata 14. Ne ovat ottaneet käsiteltävään noin 3 300 ideatarkoituksesta 800 ideaa, joista 150 on ohjattu Keksintösäätiön jalostettaviksi. Säätiön liiketoiminnan kehittämispäällikön Risto Paajasen laskujen mukaan ideat ovat poikineet 80 uutta yritystä.

Keksintösäätiön verkoston ja Tuoteväylä-tiimien luomisen vaikutus alkaa näkyä ainakin osittain myös patenttihakemuksissa, vaikka niistä suurin osa tuleekin suurilta yrityksiltä. Hyvät ideat seuloontuvat nyt paremmin turhanpäiväisistä.

Patentti- ja rekisterihallitukseen

tehtyjen kansallisten patenttihakemusten määrä on laskenut 2000-luvulla 2900:sta 1800:aan. Jo 1990-luvulla hakemusten määrää alkoi voimakkaasti laskea Suomen liittyttyä europatenttijärjestelmään.

– 2000-luvulla kansallisten patenttihakemusten vähenemiseen on vaikuttanut yritysten globalisoituminen. Yritykset eivät käynnistä patenttien hakemista enää niin usein Suomesta, vaan esimerkiksi Yhdysvalloista tai ne etenevät europatenttihakemuksella. Lopuksi patentti saatetaan siten tuoda voimaan Suomessa.

Kansainvälisten patenttihakemusten määrä onkin kasvussa, kertoo patentti- ja rekisterihallituksen patenttikirjasto- ja neuvontayksikön päällikkö Kristiina Grönlund.

Hyvästä esimerkiksi käy Nokia, joka tehtiä ennen Suomessa huimia määriä patenttihakemuksia, mutta tekee sen nyt esimerkiksi Yhdysvalloissa eikä Suomessa juuri lainkaan.

Jääräpäisyys valttina

Varsinais-Suomen Tuoteväylä-tiimi arvioi edellisvuonna 49 ideaa ja viime vuonna yli 60.

Keksintösäätiön verkostopäällikkö Miia Fohlin laskeskelee, että noin kolmannes Varsinais-Suomen ideista on päässyt kehittämävaiheeseen.

Järvensivu arvioi, että Tuoteväylän läpikäyneitä uusia yrityksiä on syntynyt Varsinais-Suomeen noin 20.

Risto Paajanen kehuu, että Varsinais-Suomessa on hyvä meininki. – Siellä keksijät eivät luovuta helposti, vaan haluavat jääräpäisesti viedä tuotteen läpi vaikka harmaan kiven, Paajanen kehuu.

Järvensivu kertookin, että osa tiimin hylkäämistä ideoista on noussut uudelleen siiville, kun niitä on kannustettu eteenpäin ja työstetty lisää.

– Keksinnöt liikkuvat maan ja taivaan välillä. Varsinkin palveluliiketoimintaan, kuten nettipalveluihin liittyy työpisteet, kun nousussa, kertoo Järvensivu.

Varsinais-Suomen vahva konepajateollisuus ei työllistä tiimiä kovin paljon, koska yksityishenkilöt eivät juurikaan ideoi konepajatuotteita. Paikkansa vakiinnuttaneissa yrityksissä syntyvät ideat etenevät muita teitä pitkin.

Sen sijaan Turun pyrkimys satsata

luovaan yritystoimintaan alkaa tuottaa tulosta. Luovien alojen yrityshautomon Creven päällikön Päivi Ryttsän mukaan myös tämän alan ihmiset ovat rohkaistuneet tuomaan ideoitaan esiin ja niistä on syntynyt myös yrityksiä.

Look Industrieskin on itänyt Creven siipien suojassa. Yritys saa Creveltä neuvontaa ja sparrausta. Ensimmäisen vuoden ajan Look sai myös rahallista tukea palkka-, vuokra- ja muihin kuluihinsa vuoden ajan.

Yksityisyys on ajankohtaista

Look Industries toi viime kesänä markkinoille kuulo- ja näkösuojaa tarjoavan, avoimen lehden mallisen työpisteen (TS Talous 22.6.), jonka takana voi esimerkiksi puhua rauhassa puhelimeen, kirjoittaa muistiinpanoja, työskennellä kannettavalla tietokoneella ja vaikka suudella.

Idea sai innovaatioalan asiantuntijat innostumaan ja Keksintösäätiöltä irtosi heti kätelemällä 20 000 euron tuki. Liikeideita muhi Keksintösäätiön myllystä yritykseksi asti.

Työpiste on saamassa seuraa tuotteen tulosta. Luovien alojen yrityshautomon Creven päällikön Päivi Ryttsän mukaan myös tämän alan ihmiset ovat rohkaistuneet tuomaan ideoitaan esiin ja niistä on syntynyt myös yrityksiä.

Look Industrieskin on itänyt Creven siipien suojassa. Yritys saa Creveltä neuvontaa ja sparrausta. Ensimmäisen vuoden ajan Look sai myös rahallista tukea palkka-, vuokra- ja muihin kuluihinsa vuoden ajan.

Kalleus yllätti

Lahtinen ja Gestranus sanovat, etteivät olisi tässä pisteessä ilman Keksintösäätiötä ja Creveä.

– Emme osanneet kuvitella alkuunkaan, kuinka kallista tämä kaikki on. Olemme oppineet todella paljon vuoden aikana, tunnustaa Gestranus.

Keksintöjen kaupallistamista pohviville ihmisille tulee yleensä täytenä yllätyksenä kaupallistamisen kalleus.

– Heidän veikkaamiinsa summiin nähden se on yleensä kymmenen kertaa kalliimpaa, Järvensivu sanoo.

Järvensivun mukaan Lookin tietä tasoitti se, että tuoteideoita kehuivat heti kaikki.

– Silti tässä on vielä paljon sarkaa, että yritys saa siivet alleen. Monelle muulle se on vielä paljon vaikeampaa.

Järvensivu kertoo hämmästelleen sitä, että tarjottavien keksintöjen ja ideoiden laatu on selvästi nousussa.

– Itse tapaan vuosittain 220 idean omistajaa ja heidän tarjokkaistaan löytyi aiemmin vain myymen kelpo idea. Nyt hyvien ideoiden määrä on selvästi kasvanut.

Järvensivu ei oikein tiedä tarkkaan, mistä tämä johtuu.

– Näyttäisi siltä, että lama on lisännyt selvästi aktiivisuutta. Työpaikansa puolesta pelkäävät ihmiset kaivavat pöytälaatikoihin hautautuneita ideoita aktiivisesti esiin ja toiset katsovat, että nyt on hyvä hetki riskinottoon ja tuoteidean hyödyntämiseen omassa yrityksessä, hän pohjaa.

Turun Sanomat aloittaa juttusarjan, jossa kerran kuukaudessa esitellään uusia ideoita ja keksintöjä levikkialueelta.

Yritykset hyödyntävät vajavaisesti uusia taitureita

Turun Sanomat
Innovaatioiden parissa työskenteleville yrityksille on Turussa tarjolla lähes ainutlaatuinen voimavara, jota ne eivät ole osanneet täysipainoisesti käyttää hyväkseen.

Turun kauppakorkeakoulu käynnisti pioneerinä kansainvälisen innovaatiojohtamisen maisteriohjelman vuonna 2006. Siltä on valmistunut jo kymmeniä alan osaajia ja ammennettavaa olisi myös opiskelijoita.

– Meitä voisi hyödyntää paljon paremmin. Mielenkiintoisia gradun aiheita voisi tulla enemmän ja pystyisimme tarjoamaan myös kurssitoita liittyen esimerkiksi tuotteiden kaupallistamiseen, tutkijatohtori Birgitta Sandberg sanoo.

it-alan yritykset, mutta myös palvelualalla pankit, joiden väkää on osallistunut koulutukseen.

Tekniikan alalla innovaatiokoulutusta on ollut aiemminkin, mutta kauppatieteiden alalla Turun kauppakorkeakoulu oli tieltävistä ensimmäinen Euroopassa.

– Meillä oli täällä jo aiemmin paljon innovaatiotutkimusta. Koulutus lähti olemassa olevasta tiedosta, sanoo Sandberg.

Koulutuksen suunnitteluun osallistunut Peter Zettingin sanoo, että Turun seudulta löytyi paljon start up -yrityksiä, joilla oli puutteita tuotteiden kaupallistamisessa. Zettingin mukaan yhtenä pääideana koulutuksessa on pyrkiä käsittelemään yrityksiä kokonaisuutena eikä vain niiden tuotekehittelyä ja markkinointia.

Huippumaine vetoaa

Koulutusohjelma on kerännyt kansainvälistä tunnustusta. Myös ohjelmassa opiskelevaa kolumbialaista Lorena Ruedaa houkutti nimensä suomalaisen koulutuksen huippumaine, jonka hän uskoo varmistavan hyvän työpaikan. Lorena Rueda lähti Suomeen opiskelemaan kolumbialaisesta öljyalan yhtiöstä ja aikoo palata kotimaahansa.

– Uskon kuitenkin, että tulen takaisin Suomeen luomaan kontakteja, hän sanoo.

Niitä syntyy jo opiskellessakin, sillä ohjelmassa opiskeleva Alex Saarto työskentelee myös öljyalalla. Saarto kehuu ohjelman kansainvälistä ilmapiiriä. Noin puolet ohjelman opiskelijoista on ulkomaalaisia.

Syksyllä opiskelun aloittaneiden joukossa on väkeä esimerkiksi Kosovosta, Intiasta, Pakistanista, Vietnamista ja Ecuadorista.

Zettingin mukaan ulkomaalaiset opiskelijat eivät etsi Suomesta vain turvallisuutta ja ilmaista koulutusta. He sijoittavat koulutukseen määrätietoisesti kaksi vuotta elämästään päästäkseen hyvin palkattuihin työpaikkoihin.

Sandberg arvioi, että noin puolet ohjelmasta valmistuneista ulkomaalaisista lähtee takaisin, muun muassa siitä syystä, että korkeasti koulutettujen ulkomaalaisten on vaikea työllistyä Suomessa. Sandberg muistuttaa kuitenkin, että ulkomaalaiset opiskelijat tuovat kauppakorkeakouluun kansainvälistä ilmapiiriä. Noin puolet ohjelman opiskelijoista on ulkomaalaisia.

Kansainvälinen innovaatiojohtamisen maisteriohjelma

■ Kaksivuotinen, englanninkielinen ohjelma on tarkoitettu kauppatieteiden kandidaateille, teknillisten yliopistojen kandidaateille ja tradenomille.

■ Ohjelmaan valitaan vuosittain 20 opiskelijaa.

■ Hakijoita on noin 220 vuosittain.

■ Ensimmäiset maisterit valmistuivat vuonna 2008.

■ Ensimmäisten tohtorien odotetaan valmistuvan lähivuosina.

■ Yritykset voivat saada ohjelman ansiosta itselleen kielitaitoista, innovaatiojohtamista ymmärtävää työvoimaa, hyödyntää kurssitoita tai pro gradu -tutkielmia.

Birgitta Sandberg (takana vas.) ja Peter Zetting (takana oik.) kertovat, että innovaatiojohtamiskoulutus on kerännyt Turkuun opiskelijoita eri puolilta maailmaa, mikä mahdollistaa kansainvälisen verkoston luomisen. Kolumbialaista Lorena Ruedaa ja suomalaista Alex Saartoa yhdistää öljyala.